

Rusi odbijeni uz teške gubitke. Naše čete naređuju u Rusiji. Ruski car putuje na frontu. Italijani umoreni. Engleska podmornica potopljena u Dardanelima.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 6. septembra. (D. u.) Službeno javlja:

Rusko bojište.

Na besarpskoj granici i istočno ušća Neretva ponovise jučer Rusi svoje žestoke potunavale. Neprijatelj je bio svuda bačen je pretrpio velike gubitke. Na fronti Sereta i na našim linijama istočno Brodja i zapadno Dubna boja je djelatnost potopila bilo je Rusima ometa utvrđena vaša. Naše čete, što prodiru istočno Lucka, napredovale sjeverno Lucke uz najteže okolnosti močvarno, naplavljeno područje rijeke Putilovke u navali. C. i k. bojne i čete, što vojaju na gorju Jasodji, izbašile neprijatelja iz njegovih zadržih utvrđenja naprama jugu rijeke i dostignule na mnogim mjestima sjeverni brjieg.

Talijansko bojište.

Dočim su jučer Talijani bili na primorskoj fronti i u Koruškoj uopće nedjeljni razvije u području Kreutzberg-Šteta (jugoistočno Imnichena), pošlje podlje stanke žestoku topničku djelatnost pokušaje i na mnogim mjestima, da se približe našim pozicijam. Do pješanih borba nije do sada došlo.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, A. Hoffer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 6. septembra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Istočno bojište.

Desno krilo Hindenburgove vojske približava se Nijemcu kod Lunna i odsjeka Ruske sjeverno Volkoviska. Vojska skupina Javarskog princa Leopolda pregazila je rječnu Volkoviska odvajek Rosc. Isto tako vladana su močvarna ijsena kod Smolnic, sjeverno-istočno Pruzanja. Navala bojne skupine Mackenseno napreduje.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 4. septembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

U odsjeku Anaforte razrušilo je naše opusivno neprijateljski pušani stroj žestoko napredovao. Naše izvidne kolone iznenadile su na više mjesta neprijateljske jarke, te su otele množinu ženjskog i telefonskog materijala. U odsjeku Arburaja nije se desilo ništa znatnijeg. U odsjeku Seddilara bombardirao je neprijatelj dne 2. septembra iz kopna i sa mora dva sata uspješno Ačete i okoliu. Na lijevom krilu pozročila je naša vatra kod neprijatelje eksploziju u poziciji bacanja bomba. Mina, koju smo mi činili da eksplodira, razorila je neprijateljske željezne mreže, koje su bile kao obrana protiv-nemca.

Na drugim frontama ništa znatnijeg.

Potopljena podmornica u Dardanelima.

Carigrad, 6. septembra (D. u.) Glavni stan javlja: Dne 4. septembra potopljena su u Dardanelima englesku podmornicu i zarobili tri časnika i 25 ljudi.

Bugarsko-turski sporazum.

Sofija, 6. septembra. Uglavljenje u potankosti tursko-bugarskog pregovora, uslijedilo je. Hvala mudrosti turskih izvanika, mora se sada držati odnosaje između Turske i Bugarske stalnima. Prodajanje utanačenja vezano je usko na politične, na koje nam ne će trebati dugo čekati.

Austro-ugarski admiral u Ruskoj tamnici.

Beč, 6. septembra. (D. u.) Austro-ugarski podadmiral vitez Mauler i njegova supruga iznenadjeni su u Kievu po ratu. Ruske oblasti nisu jim dozvolile, da se vrate u domovinu. Ministarstvo spoljnjih posala zatražilo je od ruske vlade, da izmjeni austro-ugarskog admirala za ruskog generala u dispoziciji Almasova i suprugu što bijaše konfiniran u Toplica. Kasnije je ruska vlada izjavila, da ne može iz vojničkih razloga dozvoliti admiralu odlazak te je pod izlikom, da je Mauler zakrivio kaznjivi čin bacila ga u tamnicu, gdje se još sada nalazi a suprugu mu sa djetelom poslala u Sibiriju. Jer nije ruska vlada dala odgovora na zahtjev, da se pusti admiralu do 30. augusta na slobodu uapsen je general Almasov sa suprugom i odveden u Karštin, gdje se nalazi pod strogom pažnjom i gdje mu je supruga neterirana.

Željezničke sveze Petrograd-Moskva.

Paris, 6. septembra. Prama najnovijim vijestima u prometu je između Petrograda i Moskve sada samo tri vlaka nješto dosadnjih deset. Novinama nije dozvolila cenzura, da objave ovu vijest.

Carev govor u odboru za ratnu opskrbu.

Petrograd, 6. septembra (D. u.) Kod otvorenja konferencije za ratnu opskrbu držao je car govor, u kojem je rekao: „Zakonodavna tijela daju mi jedini odgovor, koji je dostojan Rusije, naime, da se rat mora voditi do konačne pobjede. Ništa ne može odvratiti naše sile od naseg jedinog sadašnjeg cilja, name, istjerati neprijatelja iz zemlje.“ Predsjednik Dume provjedovao je protiposredni posebnog mira prije nego li neprijatelj umislen. Ruski je narod tvrdio odučio, omražene njemačke verige slomiti za uvijek. Car putuje na frontu.

Car otputovao na frontu.

Petrograd, 6. septembra. (D. u.) Car je otputovao na frontu.

Iz zaposjednute ruske Poljske.

Pozen, 6. septembra. Za Lodz — grad i okruže — odredio je predsjednik redarstva von Oppen, da svi napisi dućana, gostiona, liječnica, habica itd. moraju biti napisani u njemačkom i poljskom jeziku. I židovski ostalo. Napisi u drugim jezicima, osobito u ruskom, zabranjeni su. Za prekršitelje određena je kazna od 5000 rubalja ili 6 mjeseci tamnice.

Ruska unutraja kriza.

Petrograd, 6. septembra. „Riječ“ izvještuje o sjelnicu Dume, što je bila dne 27. augusta: Kod interpretacije o odsudjenim socijalno-demokratskim članovima Dume rekao je socijalni demokrat Cenkeli, da hi se prava Dume nogana gracko, ako bi članovi Dume dok ona zasjeda u Sibiriji umirali. Izjavila, da je primio od radničkih organizacija pisma, u kojima se veći, da će oni upotrebiti sve sredstva, da oslobode članove Dume. Maklakov je izjavio, da Duma ne može ništa učiniti proti pravovjeku sudaca, Duma je interpretaciju odbila i izjavila, da nema sredstva, kojima bi osudjenije članove oslobodila. Kod interpretacije radi stritjeranja mirnih strajkujućih radnika u gradu Ivanovcu-Vosnesenskij izjavio je socijalni demokrat Čejice, da je tamo dne 27. augusta nastupio strajk. Redarstvo je oko 200 osoba što ubilo, što ranilo. Gornik smatra, da su mjere vladine provokatorna, i da ona želi, da se probude revolucionarna gibanja, samo da tako neuspješne baci na nasu i da tako nversti svoja poželjstva. Kerenski je izjavio, da u unutrašnjoj Rusiji jasno izbijaju tragovi u unutrašnjem raspuštu. To su žalosni simptomi za sadašnje prilike, jer se vidi, da vlada di-

rektno vodi provokatoričnu politiku. — Nadprokurator Sinoda sastavio je povjerenstvo, koje ima ispitati, koliko bi samostani mogli dati u ratne svrhe i koliko bi zlata mogli odstupiti državnoj blagajni.

Ratno zasjedanje Dume.

Haag, 5. sept. „Morning Post“ piše o nutrinjem položaju u Rusiji: Najvažnije pitanje kojim se danas svako u Rusiji zanima je trajanje zasjedanja Dume. Prije njezinog sastanka bilo je najskrajnjih mišljenja o tome. I prijašnji najliječi protivnici parlamentarizma oko lista „Kololet“ (Zvono) hvale sada u velike Dumu. Demokrat Maklakov našao je na odobravanje cijele nacije kao što Dumi predlagao, da zasjedanje mora trajati, dok traje i rat. Kako rastumačiti sada nenadne glasine, da je moguće da se Duma dokora raspusti? Vlada sigurno nema interesa za to, te najugledniji član njezin, ministar poljodjelstva Krivosin, prama „Riječi“ izjavio je privatno nekom zastupniku opozicije, da vlada nema ništa proti daljem zasjedanju Dume; i drugi ministri izjavili su se više puta u istom smislu. „Novoje Vremja“ paze i naglasuje, da je vlada sretna, što smije za tog povjesnog časa dijeliti ogromnu odgovornost sa Dumom, i što po njoj dobiva sigurnost, da za njom stoji složni narod, čim mogu se jednolozno i brzo poduzeti i izvršiti sve mjere u ratu potrebite.

Važno je sjetiti se, što se je dogodilo za raspravljanja je li se ima Duma sazavati li ne. Goremičin, ministarski predsjednik, primio je prošnju, da se njezinom sazivu svim silama usprotivi. Ona nije se znalo za protivnike sazivanja, ali čim se je Duma sastala bila, dali su dvojica ministara svoje ostavke, te na neposredni poziv Dumin morao je otići i guverner provincija na istočnom moru Kurlov. Duma postavila je posebni odbor zaodacm, da se potlače Nijemci unutar Rusije, ukinu pravice njemačkih barona, koji su vladali kao kakvi maleni monarhi u pokrajinama oko Istočnog mora.

„Petersburgski Kurier“ pisao je: Velika je neprihita osobito suda za naseg oružanog sukoba sa Njemačkom, što se nalazi u samoj Rusiji izvanredno moguća, takozvana njemačka stranka. Svjestan goleme pogibelji što od nje prijeli i zadade si mora odhor bezobzirno postupati za sigurnost države. Ovo nastojanje za oslobodjenje od njemačkog jarma u samoj unutrašnjoj Rusije je ozbiljne naravi, te ga velikim interesom prate takodjer izvan Rusije. Raspust Dume značio bi pobjedu protivnih, osobito njemačke stranke i dao bi slutiti sklopljenje mira u interesu Njemaca. K tome opako, „Kölnische Zeitung“: Nečin kako Rusi na uznamu postupaju sa Zidovima i sa drugim tudjincima pokazuje, da su oni sasvim javna izgubili. Rade s njima, kao da su pravi neprijateljski Nijemci iz Reicha. Hladnokrvno proganjnje Njemaca u Rusiji administrativnim putem dokazuje, kao što i engleske novine pišu, da Rusi rabe na drugima takav postupak, koji sjeda na čine što su u običaju kod opijem pijanih Malojaca.

Junacki „U 27“.

Berlin, 6. septembra. (D. u.) Prama vijesti jedne naših podmornica potopio je naš „U 27“ oko 10. augusta zapadno Hebrida stariju englesku krstaricu. Posto se „U 27“ nije vratilo, ma da se nalazi već duže vremena na moru, mora se računati njegovim gubitkom. 18. augusta opstreljena je opet njemačka podmornica engleskim parobrodom za putnike, kojeg je susrela u Bristolom kanalu te ga hitlela opomenuti bicem da se ustavi.

Iznenadnja iz Japana?

Genf, 6. septembra. Japanski poklisar Hayashi iz Rima, koji sada boravi u Parizu, i koji je često zagovarao misao, neka Japan oružjem sudišništvo na evropskom bojištu, izjavio je dopisniku „Petit Parisien“, da će svijet biti iznenadjen, što će još Japan sve učiniti za saveznike. Bilo bi prerano obznaniti potankosti od kojih hi neprijatelj mogao izveći samo korist. Hayashi je izbjegavao odgovoriti na pitanje, da li je u nertu Japana, da sudišništvo u Dardanelima,

Nedostatna opskrba talijanske vojske.

Lu gano, 6. septembra. U „Corriere della sera“ objavlja nepoznata ličnost niz članaka o položaju iz prve godine rata. Prva tri članaka nisu donijela ništa nova, nu zadnji je zanimiv, jer osvjetljuje neke poteškoće četvornog sporazuma. Piše poznaje, da slabo strategično djelovanje entente, o kojem je bilo toliko pričužih, niti ne će biti bolje, dok je ono centralnih vlasti uzorno. Austrija su i Turska pokazala lakav odpor, kakova se nije očekivalo. Ako gdje što izmanjka dotrći u pomoć Njemcima.

Pisac niti ne očekuje više, da će nastupiti kakovo strategično poboljšanje, pa to se i pokazalo nemogućim. Nu barem u opskrbi moralo bi se zajednički postupiti. Italija su i Srbija sromasnije, te produćivaju malo ratnog materijala. Radi toga bi morao sav ratni materijal, što se producira u Francuskoj i Engleskoj ili što se kupuje u Americi, svim saveznicima doći u prilog. U Parizu moralo bi biti stalno zajedničko povjerenstvo strukovnjaka, koje bi materijal prama potrebi razdieljivalo, te osobito od toga davalo dostojnu količinu Italiji i Srbiji.

Dok tako strukovnjaci u „Corriere della Sera“ subim riječima priznaje potrebu Italije te pozivlje zavjehike, da joj materijalno pomognu, što su na drugi način već učinili Ferraris i Luzzato, objavljuje florentinski „Nuovo Giornale“ hvalisavi članak u kojem izjavlja, da je jaka Italija dosla u pomoć vojškama entente. Talijanski vojski radi toga pripada pravo vodstva u istočnom Sredozemnom moru. Ne kao osloboditelj, već kao gospodarica dolazi Italija u orijent.

Potres u Južnoj Italiji.

Zürich, 6. septembra. (D. u.) Broj ljudi, što je ostalo u Barima bez krovja, iznasa 12.000. U Barima i u čitavoj Apuliji vlada velika potištenost.

Engleski časnici za talijansku mornaricu.

Zürich, 6. septembra. U engleskim krugovima nema nikakvog oduševljenja za djelovanje talijanske mornarice u Jadranskom moru. Izgleda, da su već bila dogovaranja da u talijanskoj mornarici sudjeluju engleski časnici. Vijesti se potvrđuju time, što su jučer potvori preko Turina engleski admiral i veći broj mornaričkih časnika u pravcu na Jadransko more.

Francuska neustrpljiva radi Bugarske.

Paris, 6. septembra. Novine danas dvoje, da je bugarsko-turski ugovor zaključen. One misle, da hoće Bugarska svojim držanje učiniti pritisak u Ateni i Nisu, da obje države prisili na popustanje u pogledu njezinih zahtjeva. Bugarska je u najviše slučajeva vodila realnu politiku, radi toga se može očekivati, da će ona poći na stranu onih, koji joj budu dali veće koncesije. Neke su novine jako neustrpljive, tako „Gaulois“, koji izjavlja, da su saveznici uslijed oklijevanje držanja Bugarske u ponizujućem položaju. Mora se pitati, na što čekaju zastupnici četvornog sporazuma u Sofiji, da dobiuju jasne izjave od Radoslavova. Četvorni se sporazum ne boji njegovog odgovora, pa glasio ovaj kako mu drag. Bilo bi mrsko i pomisliti, da evropska javnost smatra konačnu pobjedu entente odvisnom od držanja Bugarske.

Paris, 6. septembra. Ratni dopisnik „Tempsa“ javlja iz Sofije, da se je zahtijev za udiošitovanje u ratu, koji je pred njeseće dana nadviđavalo u bugarskom javnom mišljenju, jako promijenio uslijed dogodjaja na ruskoj fronti i uslijed pregovora, koji se nastao u Ateni i Nisu zbog pregovora sa ententom. God pred mjesec dana izjavio mu sam ministar-predsjednik, da on ne misli e će biti moguće dalje uzdržati neutralnost. Sada se pak drže neutralnosti, govori se u nekojim krugovima čak o nekoj neupotrebljivoj zgodi za intervenciju.

